

DAGBUREN

VAN HET CHEMIE PARK DELFZIJL

Voor u ligt de burenkant van het Chemie Park Delfzijl. Deze krant maken we éénmaal per jaar om u, burens van het Chemie Park, op de hoogte te stellen van de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar.

Groningen Seaports investeert in bedrijventerrein Heveskes

“Een fundamentele stap in een mogelijke toekomstige uitbreiding van de site”

“Een prima ontwikkeling voor industriegebied Oosterhorn in het algemeen en voor ons Chemie Park in het bijzonder”, luidt de reactie van site director Johan Visser. Het stemt hem tevreden dat Groningen Seaports (GS) ruim €25 miljoen gaat investeren om het terrein tussen onze site en de aluminiumfabriek Aldel, in te richten en aan te sluiten op de infrastructuur. “Een fundamentele stap in een mogelijke toekomstige uitbreiding van de site. Diverse bedrijven willen zich daar graag vestigen én gebruikmaken van onze gemeenschappelijke diensten.”

Werkzaamheden gestart

De werkzaamheden zijn inmiddels in volle gang en bestaan onder andere uit het ophogen van het terrein, de ontmanteling van een oud baggerspeciedepot en het aanleggen van sloten en wegen en de bouw van een laad- en losfaciliteit in het Oosterhornkanaal. Hiermee wil Groningen Seaports nieuwe bedrijven faciliteren op dit al jarenlang braakliggende terrein van 42 hectare. Hiervan is uiteindelijk 29 hectare uitgeefbaar voor nieuwe bedrijven. De gefaseerde ontwikkeling van het terrein gebeurt tot en met 2024. Naar verwachting zal dit deel van het industriegebied werk gaan bieden aan 200 tot 250 mensen.

Visser denkt daarbij onder andere aan SkyNRG die hier een fabriek voor de productie van biokerosine zou willen vestigen. De hiervoor benodigde waterstof zou afkomstig kunnen zijn van een waterstoffabriek van Nouryon en Gasunie. Avantium heeft het oog laten vallen op vestiging van de nieuwe FDCA-fabriek naast het Chemie Park Delfzijl en Evonik. Pieter Mangnus, binnen Avantium verantwoordelijk voor de selectie van een locatie en de engineering liet eerder weten “graag gebruik te willen maken van de site services en deel te blijven uitmaken van het CPD.”

Wisselwerking

Cas König van Groningen Seaports noemt de investering een mooi voorbeeld van industriële wisselwerking, waarbij in nauwe samenhang met overheden en de omliggende bedrijvigheid een terrein wordt ontwikkeld. “Samen scheppen we hier een optimaal vestigingsklimaat en maken hiermee de weg vrij voor geïnteresseerde bedrijven om hun plannen te realiseren.” “En dat is belangrijk”, vult Johan Visser aan. “Wanneer we als maatschappij en als site de vergroening van

de chemie en de energietransitie concreet willen invullen, kunnen we niet zonder een goede infrastructuur. Deze investering draagt daar zeker toe bij.”

Verwelkomen

Het nieuwe bedrijventerrein wordt direct verbonden met bestaande utiliteiten van de site, zoals water, stoom, energie en perslucht. “Maar”, zo stelt Johan Visser, “ik ben ervan overtuigd dat onze gezamenlijke inspanningen ten aanzien van vergroening,

duurzaamheid en veiligheid helpen bij het aantrekken van nieuwe bedrijven. We staan landelijk goed te boek: ruimte, goede basisvoorzieningen en nauwe connecties met instanties en instellingen. De site ligt gunstig, heeft prima verbindingen en kent goed opgeleide medewerkers. En met nieuwe ontwikkelingen, zoals vergroening en waterstof, zal de interesse van de hooggekwalificeerde mensen om hier te werken, alleen maar toenemen. En als site director zal ik hen graag verwelkomen.”

Groene waterstofinstallatie gepland op Chemie Park Delfzijl

Waterelektrolyse is een schoon proces waarbij geen afvalstromen vrijkomen”

“Voor ons en Gasunie is groene waterstof een realistisch alternatief voor fossiele grondstoffen en belangrijk voor de ontwikkeling van nieuwe vormen van groene chemie. Om deze groene waterstof te produceren, willen wij op het Chemie Park Delfzijl onder de naam Djewels een elektrolyse-installatie bouwen”, aldus projectmanager Joost Sandberg. Voor het eerst wordt dan op industriële schaal en met duurzame elektriciteit groene waterstof gemaakt. Definitieve besluitvorming moet nog volgen.

Een consortium van Nouryon, Gasunie en vier partners, waaronder BioMCN, ontvangt elf miljoen euro aan Europese subsidie voor dit groene waterstofproject. Site director Johan Visser beschouwt dit als een belangrijke mijlpaal in de transitie van onze site naar een groene economie.

“We beginnen nu met een elektrolyse-installatie, waarvoor 20 MegaWatt aan

elektrisch vermogen nodig is”, legt Joost Sandberg uit. “Dat is het hart van de installatie waar met behulp van groene stroom water wordt gesplitst in waterstof en zuurstof. De waterstof wordt gezuiverd en gaat daarna via een distributieleiding naar BioMCN.” De zuivere zuurstof die hierbij ontstaat, kent nog geen nuttig gebruik.

Veiligheidscontour

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden is veiligheid, zowel voor Gasunie als Nouryon, een absolute randvoorwaarde. En dat geldt uiteraard ook bij de nieuw te bouwen waterstoffabriek. Johan Visser: “Veiligheid voor alles. Dus hebben we voorafgaand aan het ontwerp diverse veiligheidsanalyses uitgevoerd. Op basis van de bevindingen zijn risico's in kaart gebracht en is een ontwerp gemaakt, waarbij de kans op calamiteiten en de eventuele gevolgen ervan tot een minimum worden beperkt. Om die reden is gekozen voor een compartimentering van de installaties. Alle vijf compartimenten

staan in een versterkt gebouw voor extra veiligheid. De veiligheidscontour voor onze site verandert niet!”

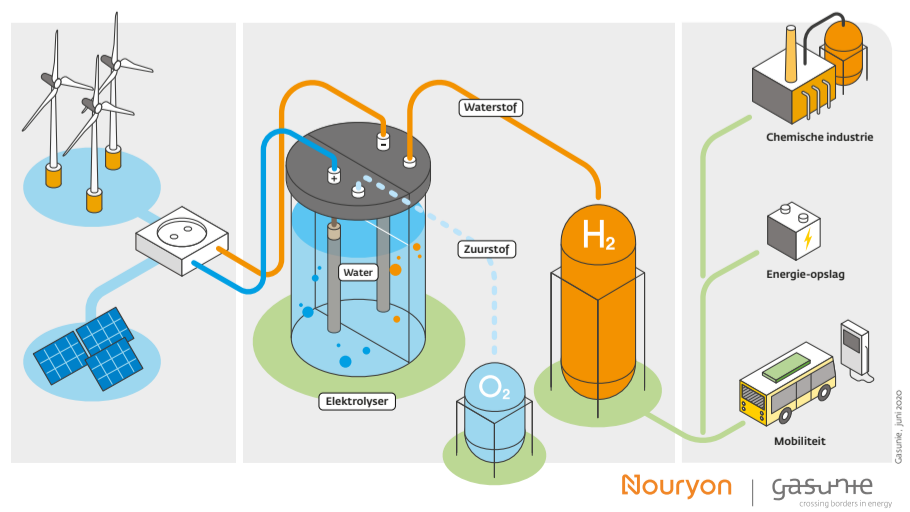
Hemelwater

Gasunie en Nouryon willen voor aspecten, zoals geluid, lucht, geur en landschap de

eventuele belasting zo klein mogelijk houden. In het ontwerp van de fabriek is daarbij al rekening gehouden. Afgezien van zuurstof kent het proces praktisch geen verdere emissies. “Waterelektrolyse is een schoon productieproces waarbij, naast hemelwater en afvalwater, geen afvalstromen vrijkomen” aldus Johan.

Djewels

Conversie van duurzame elektriciteit naar groene waterstof

 Meer informatie: www.chemieparkdelfzijl.nl/actueel/

De nieuwe samenwerking in beeld: Bouke Pater van Falck (l.) en Bert Elzinga van Evonik.

Samenwerking Falck en Evonik

“We zetten voor het eerst voet op industrieterrein Oosterhorn”

“Ik vind het gaaf om te zien dat op basis van een heldere visie, er uiteindelijk concrete stappen worden gezet om met onze burens tot een samenwerking komen”, stelt Robbert Pronk, Operations manager van Falck. Samen met Chemie Park Delfzijl en ‘buurman’ Evonik, het vroegere FMC, zijn er afspraken gemaakt op het gebied van preventieve veiligheidstaken en brandweezorg. “We zijn nu ook paraat voor Evonik en zetten voor het eerst voet op het industrieterrein Oosterhorn. Op de site blijft de brandweezorg uiteraard gewaarborgd”, zo verzekert Robbert.

Insteek voor de site was het kunnen helpen van burens in geval van een calamiteit en het bieden van een passende brandveiligheidszorg voor de Oosterhorn.

Verkenning

Volgens Locatiemanager Wouter Joostens wordt Evonik straks vanuit het Chemie

Park bediend. “In geval van een incident hebben we vijf mensen en een voertuig tot onze beschikking. De manier van inzet is afgestemd met het Chemie Park Delfzijl en de Veiligheidsregio Groningen. Falck acteert als een aanvullende eenheid die als eerste ter plaatse zal zijn. Met de kennis en middelen die wij beschikbaar hebben kunnen we de verkenning starten, de inzet opbouwen en waar mogelijk ook starten met de inzet zelf. De overheidsbrandweer zal met 15 minuten ter plaatse zijn en het incident overnemen.”

Boerenverstand

Falck handhaaft de paraatheid en korte aanrijdtijden voor de site. “Op dat vlak doen we geen concessies. Tegelijkertijd zijn we Evonik heel gericht van dienst”, aldus Robbert. “Naast brandweezorg gaat het om veiligheidstrainingen en inspecties, bijvoorbeeld van kleine blusmiddelen. We pakken dit met gezond boerenverstand en de bekende noordelijke nuchterheid op.”

Meer informatie: www.chemieparkdelfzijl.nl/actueel/

Landelijk unieke positie voor Veiligheid Oosterhorn

“...meer bereiken door juist de verbreding te zoeken”

“Jullie doen het als Delfzijl heel goed. Het programma staat stevig in de verf. Alle relevante partijen zitten aan tafel. In landelijk opzicht nemen jullie een unieke positie in”. Constaties van Kees Kappertijn, strategisch adviseur industriële veiligheid voor BRZO-bedrijven, havenautoriteiten en veiligheidsregio's, over het programma ‘Veiligheid Oosterhorn’.

Kappertijn ging tijdens een presentatie in op diverse vormen van gezamenlijke veiligheidsorganisaties en hoe Delfzijl het in dat verband doet. Essentieel is dat partijen bereid zijn om een deel van hun individuele zeggenschap te delen om tot gezamenlijke voordelen te komen.

Verbreding

Met het programma ‘Veiligheid Oosterhorn’ was er in zijn optiek een stevige

werkelijkheid gecreëerd. “Vraag is of die samenwerking op operationeel niveau blijft of tot een strategisch niveau kan uitgroeien. Dan is het zaak om nog nadrukkelijker naar gemeenschappelijke vertrekpunten te kijken. Want ja, de havens en industriegebieden in Delfzijl en Eemshaven verschillen van elkaar. Falck is als bedrijfsbrandweer alleen actief op de Oosterhorn en het Chemie Park en niet in de Eemshaven. Maar je kunt meer bereiken door juist de verbreding te zoeken. Dan kan veiligheid uitgroeien tot een gezamenlijke basiswaarde en een stevige plus in je vestigingsklimaat.”

Wat is Veiligheid Oosterhorn

Chemie Park Delfzijl, gemeente Delfzijl, provincie Groningen, Groningen Seaports, Samenwerkende Bedrijven Eemdelta en Veiligheidsregio Groningen zijn partners in het programma ‘Veiligheid Oosterhorn’. Daarmee willen we tot uiting brengen dat veiligheid voor ons een essentieel thema is én dat we ons hiervoor gezamenlijk willen inspannen. We willen én voldoen aan bestaande wet- en regelgeving én, daar waar mogelijk, ons gezamenlijk inspannen om een stap verder te komen.

Nieuwe sodadosering op Pekelzuivering Nobian “Daarmee reduceren wij ons stoomverbruik met meer dan vijftienduizend ton”

De skyline op de site heeft er een nieuw ‘hoogtepunt’ bij. Op het terrein van de Pekelzuivering van Nobian staat een 27-meter hoge constructie voor de dosering van solid soda. “Een belangrijke investering uit oogpunt van duurzaamheid, efficiëntie en innovatie”, stelt Koen Weijers, technoloog bij Nobian Zout. “Dankzij een nieuwe manier van doseren, verlagen we ons water-, stoom en energieverbruik en realiseren we tegelijkertijd een hogere zoutproductie.” De eerste aanpassingen waren eind 2020 operationeel.

Nieuw is dat soda in droge vorm wordt toegevoegd. Koen: “We mengden soda met heel veel water. In onze fabrieken moest al dat water weer worden verdampt. In de nieuwe situatie hebben we die watertoevoer gewijzigd.” De investering valt onder de zogenaamde EEP-regeling: Energie Efficiëntie Plan. “De overheid stimuleert hiermee de toepassing van duurzame technologie. Daarmee reduceren wij ons stoomverbruik met meer dan vijftienduizend ton per jaar. Dat komt overeen met meer dan een miljoen normaal kubieke meter aardgas”, zo rekent Koen voor.

Nut van de pekeldzuivering

In de pekeldzuivering wordt de ruwe pekeld ontdaan van verontreinigingen, zoals calcium, magnesium en kalium. Die worden in de pekeldzuivering omgezet in niet-oplosbare elementen die via een bezinker worden verwijderd. Calcium leidt tot scaling of aanslag in de zoutfabrieken, waardoor de efficiëntie vermindert. Voor het maken van chloor wordt alleen natriumzout gebruikt. Aanwezigheid van andere zouten leidt namelijk tot verstoringen in het productieproces.

Doorstroming

In het nieuwe proces zitten enkele aandachtspunten in de bedrijfsvoering. “Het is zaak om voor voldoende doorstroming te zorgen. Anders ontstaat namelijk het risico dat zout gaat uitzakken. En wanneer zich dat ophoopt, kunnen leidingen verstopt raken”, aldus de technoloog. Zorgen voor een lage luchtvochtigheid in de silo is een ander punt van aandacht. “Vaste soda trekt water aan en gaat klonteren. Die brokken zijn moeilijk te verwijderen en kunnen schade aan de installatie veroorzaken.”

Klankbordgroep

Al jaren heeft Chemie Park Delfzijl een klankbordgroep. Deze groep bestaat uit bewoners uit de directe omgeving van het Chemie Park. Zij hebben drie á vier keer per jaar overleg en contact met een delegatie van het Chemie Park. De klankbordgroep is daarmee schakel tussen de bedrijven en de directe omgeving. Het Chemie Park informeert de Klankbordgroep over de recente ontwikkelingen bij de verschillende bedrijven. Op deze manier willen we bijdragen aan een open en transparante communicatie met onze omgeving.

Dhr H.R. Hulst
T: 0596 611457
E: driesahulst@hotmail.com

De heer E. Lijs
T: 0596 613903
E: lijs@home.nl

Mevrouw H. Kuiper
T: 0596 601761
E: behekuiper@hotmail.com

De heer D.W. Krijgsman
T: 0596 601308
E: dwkrijgsman@hotmail.com

Mevrouw A.Olinga-Lieftink
T: 06-47786357
E: annemarieolinga@hotmail.com

De heer J. Swart
T: 06-53131339
E: johannesswart@home.nl

De heer M.v.d. Laan
T: 06-52383728
E: m.v.d.laan@home.nl

De heer L. van Dam
T: 0596 625605
E: leenvandam@home.nl

Meer informatie: www.chemieparkdelfzijl.nl/nl/over-chemie-park/klankbordgroep

Site supervisor Pierre Hakkesteegt (l.) en operations director Paul Koekoek in de demonstratieplant van Photanol.

Demonstratieplant Photanol van start

“...bewijzen dat het ook op grotere schaal werkt en economisch rendabel is”

De demonstratiefabriek van Photanol is het afgelopen jaar gebouwd en van start gegaan. In de zomer zijn de systemen getest en is de opweek van de algen gestart. “Toen ze voldoende gegroeid waren hebben we ze geënt in het grote systeem. Toen kleurden onze buizen allemaal groen”, vertelt operations director Paul Koekoek.

De bouw is uitgevoerd door hoofdaannemer Stork die ook de inkoop van de benodigde materialen voor haar rekening nam. De plant ziet eruit als een soort kas, maar dan open. Om de omstandigheden beter te kunnen controleren hangt er een schaduwdoek boven. “De cyanobacteriën, in het Nederlands ook blauwalg genoemd, moeten niet te warm worden en ook niet te koud”, vertelt site supervisor Pierre Hakkesteegt. “Een constante temperatuur in de zogenaamde photobioreactor is het beste voor de algen om te groeien.”

Rekenen

“Dat de techniek werkt is bewezen in het laboratorium en op pilotplant schaal”, zegt Paul. “Wat wij hier gaan doen is bewijzen dat het ook op grotere schaal werkt en

economisch rendabel is. We willen dus aantonen dat onze cyanobacteriën goedkoper en duurzamer kunnen produceren dan de tot nu toe normale route. De technologie werkt zeker, maar rekent het ook, is de vraag waar we antwoord op willen krijgen.” Minstens twee zomers zal de demonstratiefabriek draaien en met behulp van de cyanobacteriën onder andere duurzaam melkzuur produceren. Aan het eind van 2021 wordt de plant weer afgebroken en is het de bedoeling dat er een commerciële plant gebouwd wordt.

Schone chemie

De Europese Unie heeft vastgelegd dat in 2030 25% van de chemicaliën en materialen herbruikbaar moeten zijn. De manier waarop Photanol chemicaliën produceert kan een deel van de oplossing hiervoor zijn door gebruik te maken van CO₂ en zonlicht voor de productie van duurzame chemie. Hiermee wordt voorzien in schone chemie voor de volgende generatie zonder het gebruik van minerale olie.

Avantium plant FDCA-plant op Chemie Park Delfzijl “Dit product heeft een enorme potentie”

Avantium is voornemens haar nieuwe FDCA-fabriek, die op commerciële schaal gaat produceren, te vestigen op het Chemie Park Delfzijl. De nieuwe fabriek krijgt een capaciteit van 5000 ton per jaar. De plant wordt gebouwd op het Heveskes-terrein naast Evonik, op een gebied ter grootte van 2 tot 2,5 hectare groot. “Maar we willen wel graag gebruik maken van de site services die het Chemie Park Delfzijl biedt en daarmee deel blijven uitmaken van het CPD”, zegt Peter Mangnus, die bij Avantium verantwoordelijk was voor de site selectie en de engineering van de nieuwe FDCA-fabriek.

In de fabriek zal Avantium suiker, meer specifiek fructose uit biomassa, omzetten in FDCA (furandicarbonsuur), wat weer een bouwsteen is voor het biobased plastic PEF. “Dat is een product dat vanuit een chemisch oogpunt veel gelijkenis heeft met PET, wat we onder andere kennen van de PET-flessen”, legt Peter uit. “Maar het grote verschil is dat PEF plantaardig is in plaats van gemaakt van aardolie, dus veel duurzamer. Zo is er van PEF minder materiaal nodig voor verpakkingen, zorgt het voor langere houdbaarheid en is PEF goed recyclebaar.”

Herbruikbaar

Om PEF te maken is naast FDCA ook mono ethylene glycol (MEG) nodig. Avantium heeft ook een proeffabriek voor plantaardige-MEG op het Chemie Park (Ray Technology). In de toekomst zou PEF dus gemaakt kunnen worden op basis van Avantium's FDCA en Avantium's plantaardige MEG. “Verder is het ook belangrijk

dat PEF recyclebaar is, en als zodanig meerdere malen kan worden hergebruikt”, vertelt hij. Recycling van PEF lijkt sterk op PET-recycling en uit proeven is gebleken dat de bestaande recyclingsystemen ook werken voor PEF, zodat er geen systemen hoeven te worden ontwikkeld. Bovendien kan de PEF gemakkelijk worden gescheiden van PET en andere kunststoffen met behulp van optische sorteersystemen die vandaag de dag worden gebruikt.

“Dit product heeft een enorme potentie. Hiermee kunnen we een grote stap maken in het duurzamer maken van verpakkingen.”

Vacatures

De opstart van de fabriek is volgens de planning begin 2023. Tegen die tijd heeft Avantium 60 à 70 medewerkers nodig die technisch geschoold zijn, zoals operators.

 [Meer informatie: www.chemieparkdelfzijl.nl/actueel/](http://www.chemieparkdelfzijl.nl/actueel/)

Wildeman S&L ontwikkelt zich verder

“...op basis van een bootverbinding met Rotterdam gevaarlijke stoffen vervoeren”

Bij Wildeman Storage & Logistics is er extra vraag naar opslag. “Bedrijven bouwen zo extra zekerheid in of kunnen soms hun product nog niet leveren aan hun klanten. Dat moet ergens worden opgeslagen en dat kan bij ons”, aldus directeur Jos Wildeman.

De loods in Hoogezand, waar al 30.000 palletplaatsen zijn, wordt uitgebreid met 8000 m² helemaal voor opslag. “Daarmee gaan we in totaal naar 45.000 palletplaatsen. Tot nu toe hadden we 3.200 opslagplaatsen voor gevaarlijke stoffen. Als de uitbreiding klaar is hebben we er 9.500.” Er is een groeiende vraag naar de gecombineerde opslag van gevaarlijke en ongevaarlijke stoffen. “In Nederland zijn maar 3 tot 5 van dit soort bedrijven en wij zijn daar 1 van”, zegt hij.

Enorme CO₂-besparing

Het jongst aangekochte pand van Wildeman Storage & Logistics aan de IJzerweg in Farmsum staat ook op de planning voor allerlei verbeteringen. Jos: “We gaan daar een containerterminal realiseren en we leggen er een kade aan. We gaan op basis van een bootverbinding met Rotterdam gevaarlijke stoffen vervoeren. Dat is een derde van de prijs goedkoper dan het vervoer per vrachtwagen over de weg en

Jos Wildeman: “We doen meer dan simpele logistiek, dit is een stukje innovatie”

het levert een enorme CO₂-besparing op van zo'n 500 miljoen kilo. Dat komt doordat een schip wel 70 containers kan vervoeren. Dat scheelt dus 70 vrachtwagens die heen en weer moeten rijden. Daarnaast is het een toevoeging aan het vervoer over binnenwater. Die verbinding vanuit Noord-Nederland met Rotterdam is er nog niet. Wij hebben straks 3 à 4 afvaarten per week hiervoor en daarbij richten we ons op het just-in-time leveren van de grondstoffen en het meteen weer afvoeren van product. Maar”, waarschuwt hij, “wij willen geen transportbedrijf zijn, ik zie dit als een service naar onze klanten toe.

Hoe meer schakels waar ik in kan voorzien, hoe beter het is.”

Containers aflezen

Een andere ontwikkeling waar Wildeman mee bezig is is het aflezen van containers door een camera die deze gegevens in een computersysteem weergeeft. “Elke container heeft een uniek nummer en een nummer voor gevaarlijke stoffen. De camera leest die gegevens af terwijl de vrachtwagen er langs rijdt”, legt hij uit. “Het is een extra controle op het menselijk handelen waardoor de veiligheid verbeterd wordt. Met dit systeem heb

Positief

Wildeman S&L heeft meer dan 40 mensen in dienst. De verwachting is dat na de uitbreidingen meer personeel nodig is. Het is een bedrijf waar een positieve instelling heerst. Jos Wildeman: “Mensen met een rugzakje, schoolverlaters en bankhangers hebben we hier ook aan het werk. Ze kunnen een opleiding krijgen, passend bij de werkzaamheden, waardoor ze gaan groeien. Dat gaat heel goed.”

je 100% zekerheid dat het werkt. De camera kan ook herkennen of er schade aan een tank is, of het mangat open of dicht is en het kan afsluiters herkennen. We zijn aan het testen of de koppeling met ons Warehouse Management Systeem goed werkt, dat moet volledig automatisch gaan. Als het geheel is uitontwikkeld wordt het vermarkt in Nederland en Europa. Het doel is overal de veiligheid te verhogen.”

Gevaarlijke plekken

Het nieuwe veiligheidssysteem is een voorbereiding op de containeruitbreidingen op het terrein aan de IJzerweg in Farmsum. “We hebben daar straks 600 containers staan, dat is handmatig niet meer bij te houden. Je kunt dit systeem ook gebruiken in explosiegevaarlijke gebieden, want niet de camera is belangrijk, maar de software die erachter zit. En dat staat op een veilige plek terwijl de camera op een gevaarlijke plek kan zijn. We doen meer dan simpele logistiek, dit is een stukje innovatie”, besluit hij.

Van leer-werktraject naar een vaste aanstelling “Het mooiste is dat ik nu doe wat ik zelf leuk vind...”

Hij is 23 jaar, komt uit Losdorp, volgde na de middelbare school de AOT-opleiding, kwam vervolgens in de techniek terecht en begon zijn loopbaan als leerling-monteur bij het Zout. Het liefst wilde hij monteur worden en in een fabriek werken. In vaste dienst! Maar hoe doe je dat? Robert de Vries, sinds enige tijd in vaste dienst bij het Zout, over het antwoord op zijn eigen vraag.

“Vanuit school kon ik direct aan de bak op de afdeling Rotating bij Nouryon Zout”, vertelt Robert. “Een traject van leren en werken. Afwisselend werk en niet steeds op dezelfde plek. Het bevalt me prima. Bij Rotating doe je onderhoud aan centrifuges, pompen en compressors. Ik heb meegewerkt aan de revisie van een complexe centrifuge. Geweldig! Ik mag graag met m'n handen bezig zijn en er mag best wel wat druk op staan. Een beetje stress vind ik wel lekker.”

Blauwe overall

Het leer-werktraject mondde uit in een vaste aanstelling. “Het mooiste is dat ik

nu doe wat ik zelf leuk vind en niet wat anderen leuk vinden! En dat ik een vaste aanstelling heb, natuurlijk”, zegt Robert met de nodige trots. Wat de toekomst zal brengen, weet hij nog niet. “Ik blijf denk ik niet altijd in een blauwe overall werken, maar kijk rustig wat er op mijn pad komt. Uiteindelijk wil ik wel hogerop, ook qua opleiding.”

Jongeren enthousiast maken voor techniek

Daarnaast werkt Robert op de werkvloer graag met leerlingen om ze kennis te laten maken met de techniek en om ze verder te begeleiden binnen de opleiding. “Hartstikke leuk. Andere jongeren enthousiast maken voor een baan in de techniek. Laten zien wat het inhoudt en wat je kan bereiken. Wel met hulp van anderen hoor. De al wat oudere technieken leer je niet uit de boeken. Die kennis zit in mensen!”

Stork Delfzijl belooft goede ideeën door Innovation Award “...hiermee is de stilstand van de plant korter”

Onlangs heeft Stork Delfzijl voor het eerst 2 officiële Innovation Awards uitgereikt. De prijzen vielen ten deel aan werkvoorbereiders Jordy Nieman en Ralf Ploeger voor hun ideeën en inzet om te verbeteren binnen Stork Delfzijl. Ze werden beloond met bloemen, taart en natuurlijk de mooi ingelijste Innovation Award zelf.

Ralf Ploeger (boven, rechts) en Jordy Nieman (onder, links) krijgen de Innovation Award uitgereikt voor hun verbeteringen binnen Stork Delfzijl.

Stork, onderdeel van Fluor Corporation, wil de 'Industry Reference' zijn en daarvoor moet het bedrijf continu blijven innoveren. Het na de zomer opgerichte Innovatieteam kreeg in korte tijd al meer dan 40 ideeën/innovaties aangedragen. Aan alle collega's binnen Stork Delfzijl is een oproep gedaan om met ideeën te komen die het eigen werk gemakkelijker, sneller of goedkoper maken. Of het nu gaat om kleine of grote stappen maakt hierbij niet uit. Belangrijk is dat de collega die het idee aandraagt ook een actieve rol heeft bij het uitvoeren van het idee.

175.000 liter

Zo kreeg Jordy de Innovation Award voor meerdere kleine ideeën die hij had aangedragen. Ondanks dat hij nog maar een half jaar bij Stork werkt, zag hij verschillende mogelijkheden tot verbetering. Zo bracht hij waterloze urinoirs onder de aandacht. “Daarmee kun je op jaarbasis zo'n 175.000 liter water besparen”, verklaart hij. “En ook automatische kranen besparen water en zijn hygiënischer, helemaal belangrijk in deze coronatijd. Ik heb ook een idee ingediend om de tl-verlichting die hier nog veel is, te vervangen voor led-verlichting, het liefst led-verlichting die reageert op daglicht. Ik heb uitgerekend dat je de kosten daarvoor er al in 3 jaar weer uit hebt. Een van de ideeën die direct uitvoerbaar was was het vervangen van de reguliere steeksleutels voor automatisch

instelbare steeksleutels. Daarmee heb je direct grip en heb je geen risico meer op het kapot draaien van moeren.”

Besparen

Ralf kreeg de tweede Innovation Award uitgereikt voor zijn belangrijke bijdrage aan het doorontwikkelen van de 3D-scanner van Stork, waarmee leidingwerk digitaal wordt ingemeten. “De 3D-scanner was er wel al, maar die is nu sterk verbeterd, met name voor leidingwerk waar je moeilijk bij kan. De software is nu veel beter en het gaat sneller en exacter. We kunnen nu nog sneller en nagenoeg zonder fouten inmeten. Het leidingwerk wat vervangen moet worden past in één keer, hiermee besparen wij veel montage uren en is de stilstand van de plant van onze klanten korter. Dit bespaart veel geld!”

BioMCN's Klaas Koning kreeg lintje

Klaas Koning, Operations Manager bij BioMCN, ontving vorig jaar een lintje van burgemeester Beukema van Delfzijl. Dit gebeurde

noodgedwongen telefonisch in verband met de corona maatregelen. Klaas is hiermee lid in de Orde van Oranje Nassau geworden. Deze blijk van waardering heeft hij onder andere te danken aan zijn vele uren werk die hij als vrijwilliger met veel plezier besteedt aan de muziekvereniging “In Corpore”. Naast dat hij al jaren een vrolijk deuntje meeblaast is hij ook al enige tijd voorzitter van de vereniging. Daarnaast is Klaas ook al jaren eindredacteur van ‘Op de hoogte’, de lokale krant in Wagenborgen. Hij is dus wereldberoemd in de regio! En dat doet hij allemaal naast z'n drukke baan bij BioMCN.

Pilot geeft positief resultaat voor Teijin Aramid

Twaron maken uit groene grondstoffen blijkt mogelijk

De uitkomsten van de pilot, waarin werd onderzocht of de productie van Twaron-garen uit biobased BTX-materialen mogelijk is, zijn positief. Belangrijk in de pilot was of de unieke eigenschappen van Twaron, sterk en licht, behouden konden worden bij het gebruik van de BTX-materialen. Dat bleek inderdaad het geval. Hiermee kan Teijin Aramid de milieu-impact van het productieproces verbeteren, wat een belangrijke stap is in de transitie naar groenere, duurzamere materialen. Het verkleint niet alleen de CO₂-voetafdruk van de productieprocessen van Teijin Aramid, maar het helpt ook haar klanten en eindgebruikers in de waardeketen om duurzamer te worden.

De pilot vond plaats op laboratoriumschaal. Er wordt nu onderzocht hoe dit proces op grotere schaal uitgevoerd kan worden.

Duurzaamheidsreis

Het uiteindelijke doel van Teijin Aramid is een volledig circulaire aramideketen. Hiervoor zijn innovatieve benaderingen nodig,

Henk Brink (l.), gedeputeerde Provincie Drenthe, en Edward Groen (r.), Teijin Aramid, tijdens de overhandiging van de showcase Biobased Twaron.

zoals de ontwikkeling van gerecyclede grondstoffen uit plastic afval, en ook meer samenwerking tussen de verschillende partners in de waardeketen. “We zijn erg blij met de uitkomst van de pilot”, zegt Peter ter Horst CEO van Teijin Aramid. “Dit heeft voor alle betrokken partijen nuttige inzichten opgeleverd. Ons werk met BioBTX en Syncom is een belangrijke stap voorwaarts op onze duurzaamheidsreis en onderstreept het

belang van samenwerking bij het nastreven van onze doelen.” Ook Cor Kamminga van BioBTX is blij met de samenwerking: “Met onze technologie produceren we stoffen die identiek zijn aan producten op basis van olie, maar om commercieel succesvol te zijn moeten we het gebruik ervan succesvol aantonen in bestaande hoogwaardige producten zoals aramidevezels van Teijin Aramid.

Colofon

Uitgave maart 2021
Chemie Park Delfzijl,
In- en Externe Betrekkingen
Postbus 124, 9930 AC Delfzijl

Tekst Harry Jasken, Ilonka Schutten
Samenstelling Ilonka Schutten
Vormgeving PubliScreen Veendam
Fotografie Ronny Benjamins, Ilonka Schutten e.a.

www.chemieparkdelfzijl.nl

@chemieparkdelfzijl

@CPDelfzijl